

KVARTALSRAPPORT 02-2019

HOVEDPUNKTER PR. 1. HALVÅR 2019

- Agder Energi fikk i 1. halvår et underliggende¹ IFRS-driftsresultat på 807 mill. kr (1. halvår 2018: 1 263 mill. kr). Det underliggende resultatet etter skatt ble 144 mill. kr (majoritetens andel), ned fra 469 mill. kr i 1. halvår i fjor. Det er i hovedsak lavere resultat fra vannkraft som forklarer resultatnedgangen.
- Agder Energi hadde i 1. halvår et rapportert IFRS-driftsresultat på 1 265 mill. kr (575 mill. kr) og et IFRS-resultat etter skatt på 498 mill. kr (majoritetens andel), mot 28 mill. kr i samme periode i fjor. Driftsinntektene ble 6 751 mill. kr (6 111 mill. kr).
- Forskjellen mellom rapportert og underliggende IFRS-resultat etter skatt skyldes i hovedsak urealiserte verdiendringer på 384 mill. kr knyttet til finansielle sikringskontrakter.
- Vannkraftproduksjonen i 1. halvår var på 3 598 GWh (4 932 GWh), en nedgang på 27 %. Etter en snøfattig vinter i 1. kvartal har konsernets ressursbeholdning av vann i magasinene og snø i fjellet bedret seg i 2. kvartal som følge av lavere produksjon og mer nedbør enn normalt. Ressurssituasjonen var ved utgangen av halvåret omtrent som normalt.
- Gjennomsnittlig spotpris (område NO2) var i 1. halvår på 41,3 øre/kWh (36,5 øre/kWh), en økning på 13 %.
- Sykehusinnkjøp valgte i 2. kvartal Entelios som energileverandør. Avtalen gjelder alle sykehusene i Norge, og årlig strømløse vil være 950 GWh. Inklusive opsjoner kan avtalen vare frem til 2023.
- Asker og Bærum kommuner, samt om lag 20 andre kommuner og kommunale virksomheter på Østlandet valgte i 2. kvartal Entelios som energileverandør. Inklusive opsjoner kan avtalen vare frem til 2026. Årlig leveranse utgjør 350 GWh.
- En mer bærekraftig produksjon og gjenvinning av batterier er målet for et forskningsprosjekt som Agder Energi, Glencore, Elkem, Hydro, Saint Gobain og Eyde-klyngen samarbeider om. Prosjektet har mottatt 11,75 millioner kroner i støtte fra Forskningsrådet.

¹ Underliggende IFRS-resultat tar utgangspunkt i konsernets IFRS-resultat og justeres for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter, vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller andel i virksomhet og kalkulatoriske endringer knyttet til beregning av negativ grunnrenteinntekt til fremføring, ref. note 6 for en detaljert oppstilling.

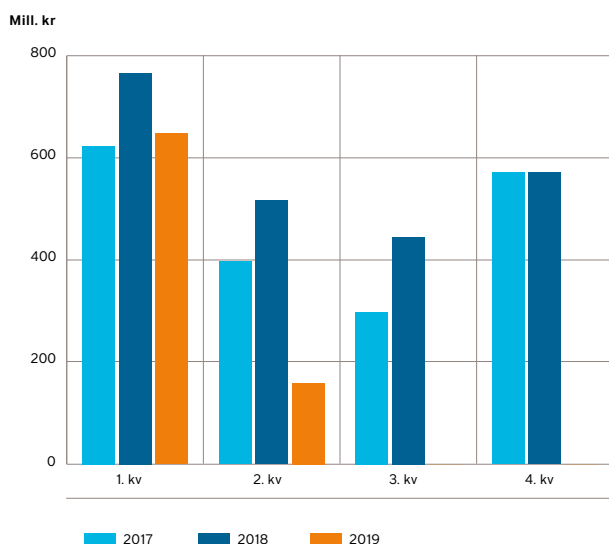
Finansielle hovedtall		1. halvår 2019	1. halvår 2018	1. halvår 2017	Året 2018
Fra resultatregnskapet					
Driftsinntekter	mill. kr	6 751	6 111	5 016	13 980
EBITDA	mill. kr	1 599	884	1 034	1 626
Driftsresultat	mill. kr	1 265	575	725	967
Resultat etter skatt (majoritetens andel)	mill. kr	498	28	220	-198
Underliggende resultat 1)					
Driftsinntekter, underliggende	mill. kr	6 291	6 799	5 311	15 312
EBITDA, underliggende	mill. kr	1 139	1 572	1 329	2 957
Driftsresultat, underliggende	mill. kr	807	1 263	1 020	2 298
Resultat etter skatt, underliggende (majoritetens andel)	mill. kr	144	469	460	874
Kontantstrøm					
Kontantstrøm fra driften	mill. kr	267	1 365	654	2 049
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	mill. kr	630	670	692	1 489
Kapital					
Sysselsatt kapital 2)	mill. kr	13 605	12 916	13 651	12 787
Avkastning sysselsatt kapital 3)	%	5,5	7,8	7,1	8,1
Egenkapitalandel	%	16,0	19,9	21,8	15,6

1) Alternative resultatmål er beskrevet i note 6.

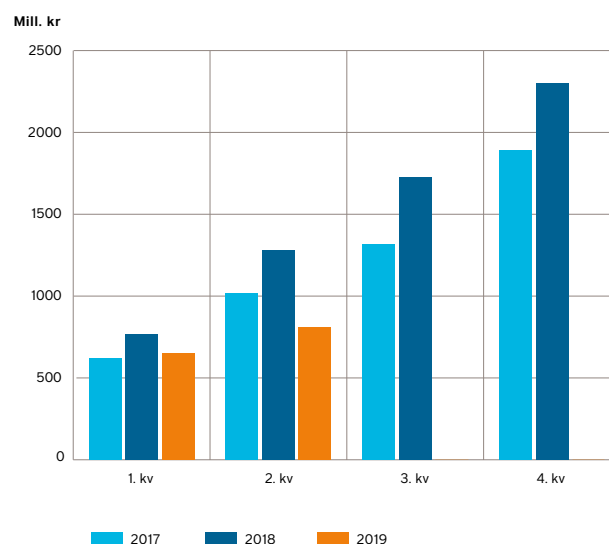
2) Ved utgangen av perioden.

3) Basert på resultat og sysselsatt kapital for de fire siste kvartalene. Resultat er definert som underliggende resultat etter skatt tillagt rentekostnad etter skatt.

Underliggende driftsresultat pr. kvartal

Underliggende driftsresultat akkumulert

Segmenter

Agder Energi er organisert som et konsern med Agder Energi AS som morselskap. Virksomheten er organisert i fire operative segmenter: Vannkraft, nett, kraftforvaltning og marked. Regnskapstall for områdene er rapportert etter god regnskapsskikk (GRS) siden dette benyttes i den interne ledelses- og styringsoppfølgingen.

Vannkraft

Vannkraft hadde driftsinntekter i 1. halvår på 1 454 mill. kr (2 061 mill. kr) og fikk et driftsresultat på 781 mill. kr (1 311 mill. kr).

Vannkraftproduksjonen i 2. kvartal var på 1 305 GWh (1 888 GWh), en nedgang på 31 %. For 1. halvår var produksjonen på 3 598 GWh (4 932 GWh) som er en nedgang på 27 %.

Etter en snøfattig vinter i 1. kvartal har konsernets ressurssituasjon (beholdning av vann og snø i magasiner og tilsigsfelt)

bedret seg i 2. kvartal som følge av lavere produksjon og mer nedbør enn normalt. Ressurssituasjonen var ved utgangen av halvåret omtrent som normalt. Agder Energi har all sin produksjon i prisområde NO2. Ved utgangen av halvåret var samlet magasinutfylling for alle produsentene i prisområdet omtrent 11 % høyere enn gjennomsnittet de siste 10 årene, noe som er omtrent på samme nivå som ved utgangen av 1. kvartal.

Gjennomsnittlig spotpris (område NO2) hadde en nedgang i 2. kvartal og ble 35,9 øre/kWh (37,0 øre/kWh) mot 46,8 øre/kWh (36,1 øre/kWh) i 1. kvartal. Den gjennomsnittlige spotprisen i 1. halvår var 41,3 øre/kWh (36,5 øre/kWh), en økning på 13 % fra samme periode i fjor. Den viktigste årsaken til prisøkningen i forhold til 1. halvår i fjor er mer enn en dobling av prisen på CO2-kvoter mens prisene på kull og gass er noe lavere. I sum har dette medført høyere marginalkostnader for produksjon i kull- og gasskraftverk. Ned-

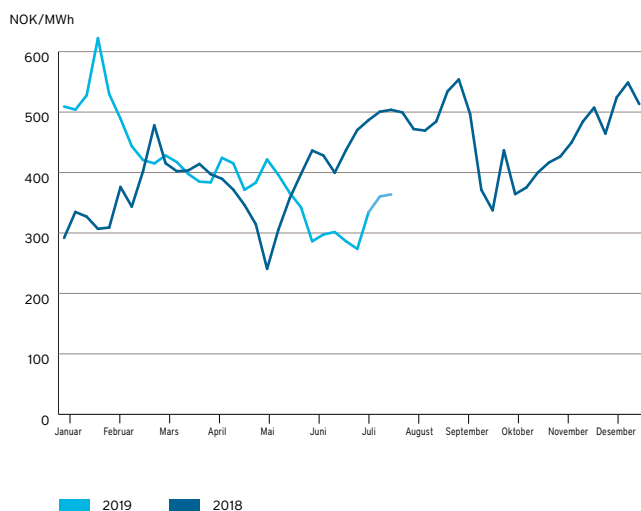
gangen fra 1. til 2. kvartal skyldes en forbedret hydrologisk balanse i Norden kombinert med lavere gasspriser i Europa.

De oppnådde prisene har vært lavere enn spotprisene i 1. halvår. Foruten konsekvenskraft til myndighetsbestemte priser og gamle industrikraftkontrakter, skyldes dette at sikringsaktiviteter på kraft og valuta har gitt negative bidrag.

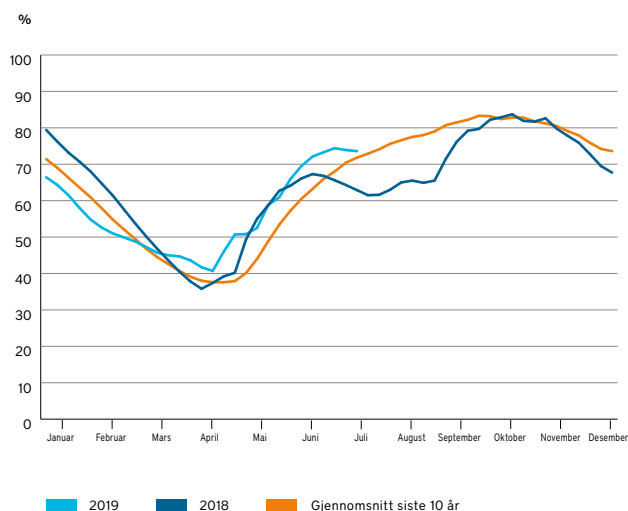
Resultat før skatt ble 738 mill. kr (1 266 mill. kr), og skattekostnaden ble 524 mill. kr (716 mill. kr). Den effektive skattesatsen økte til 71,1 % (56,6 %) og hvor hovedårsaken er en høyere grunnrentebeskatning som følge av at oppnådde kraftpriser har vært lavere enn spotprisene samt at skattesatsen på grunnrenteskatt økte fra 35,7 % i 2018 til 37,0 % i 2019. Resultat etter skatt ble på 214 mill. kr (550 mill. kr).

Det er i 1. halvår investert for 295 mill. kr (260 mill. kr) i varige driftsmidler. Det

Markedspriser i prisområde NO2

Fyllingsgrad i vannmagasinene i prisområde NO2

største prosjektet er Åseral Nord som består av ny dam Langevatn og rehabilitering av rasutsatt tunnel mellom Langevatn og Nåvatn i Åseral.

Nett

Nett har ansvar for utbygging, drift og vedlikehold av regional- og distribusjonsnettet i Agder. Nett hadde i 1. halvår driftsinntekter på 736 mill. kr (644 mill. kr). Driftsresultatet ble 75 mill. kr, opp fra 7 mill. kr i 1. halvår i fjor.

Den lave inntekten og det lave driftsresultat i 1. halvår i fjor skyldtes store snøfall, som medførte ekstraordinære kostnader og KILE (kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi). KILE er en reduksjon i inntektsrammen som gjøres ved strøbrudd for å ta høyde for kundenes kostnader ved avbrudd. I 1. halvår i år utgjorde feilrettingskostnader 18 mill. kr, mot 64 mill. kr i samme periode i fjor. Inntektsreduksjon som følge av KILE utgjorde 22 mill. kr (110 mill. kr) i 1. halvår. Ordinær KILE for 1. halvår ligger omtrent 7 mill. kr under forventet nivå. Nettselskapet

har iverksatt tiltak for å redusere risikoen for at trær faller over linjenettet og forårsaker strøbrudd. I 1. halvår er det benyttet 40 mill. kr til dette prosjektet. Av dette er 30 mill. kr kostnadsført.

Det er i 1. halvår investert for 227 mill. kr (347 mill. kr), hvorav 126 mill. kr (283 mill. kr) gjelder nyinvesteringer. Investeringer i AMS-prosjektet utgjør 40 mill. kr (121 mill. kr). Anleggsbidrag fra kunder utgjør 47 mill. kr (40 mill. kr) slik at brutto investeringer var 274 mill. kr (387 mill. kr).

Netts bidrag til konsernets driftsresultat etter IFRS og IFRS underliggende i 1. halvår 2019 er 49 mill. kr, mot 78 mill. kr i samme periode i fjor. Forskjellen fra driftsresultatet oppgitt over, gjelder ulik inntektsperiodisering på -26 mill. kr (71 mill. kr). Forskjellen er nærmere beskrevet i note 1.

Kraftforvaltning

Kraftforvaltning omfatter Agder Energi Kraftforvaltning, Entelios-selskapene og Nordgröön.

Agder Energi Kraftforvaltning forestår, som en tjenesteleveranse, fysisk optimering og finansiell sikring av vannkraftporteføljen på vegne av vannkraft. Inntektene fra vannkraftproduksjonen og gevinst og tap fra tilhørende sikringskontrakter vises som en del av vannkraftsegmentet.

Entelios er en av de ledende energileverandørene i Norden. I Norge er Entelios den største leverandøren av strøm til bedriftsmarkedet. Entelios har også en verdipapirkonjesjon i Norden og en betydelig omsetning i det svenske markedet, samt kunder i Danmark og Finland.

Den tyske delen av Entelios og selskapet Nordgröön utgjør Agder Energis virksomhet i det tyske markedet. Dette innebærer forvaltning av fornybar energi og optimering av desentral produksjon samt salg av fleksibilitetsløsninger.

Kraftforvaltning hadde i 1. halvår en omsetning på 3 254 mill. kr (3 121) mill. kr, en økning på 133 mill. kr fra 1. halvår i fjor.

Driftsresultat ble -41 mill. kr, opp fra -82 mill. kr i samme periode i fjor.

I den tyske virksomheten ble driftsresultatet -32 mill. kr (-101 mill. kr). Det er negative resultater innen salg av fleksibilitetsløsninger og innen forvaltning av fornybar energi og optimering av desentral produksjon. I sistnevnte område ble det i 1. halvår 2018 kostnadsført 80 mill. kr, knyttet til tap på tidligere inngåtte kontrakter og justering av inntektsavsetninger fra tidligere år. Disse to engangseffektene i 2018 forklarer endringen i resultat fra samme periode i fjor.

Den nordiske delen av Entelios fikk et driftsresultat på 38 mill. kr (44 mill. kr). Resultatnedgangen skyldes lavere margin i den svenske virksomheten.

Marked

Marked hadde i 1. halvår en omsetning på 1 152 mill. kr (1 222 mill. kr). Driftsresultatet ble 65 mill. kr (52 mill. kr). Hovedselskapene i segmentet er LOS, Otera Ratel og Agder Energi Varme. I tillegg inngår konsernets ventureportefølje.

Strømleverandøren LOS omsatte i 1. halvår for 506 mill. kr, mot 467 mill. kr i samme periode i fjor. Omsetningsøkningen skyldes i hovedsak den generelle oppgangen i kraftprisene. Driftsresultatet ble 31 mill. kr (25 mill. kr).

Otera Ratel leverer entreprenørtjenester knyttet til installasjon, drift, vedlikehold og service av infrastruktur innenfor elkraft og samferdsel i Sverige. I 1. halvår hadde selskapet en omsetning på 383 mill. kr (315 mill. kr). Driftsresultatet ble 11 mill. kr opp fra 7 mill. kr i samme periode i fjor.

Agder Energi Varme hadde i 1. halvår en omsetning på 63 mill. kr (67 mill. kr) og oppnådde et driftsresultat på 9 mill. kr (15 mill. kr). Levert inntektsgivende volum i 1. halvår ble 76 GWh (85 GWh). Levert volum er påvirket av et betydelig mildere vær enn

normalt, og hvor særlig februar, mars og april bidro negativt. Det er investert for 18 mill. kr (9 mill. kr) i perioden.

Kontantstrøm og kapitalforhold

Kontantstrøm fra driften var 258 mill. kr i 1. halvår mot 1 365 mill. kr 1. halvår i fjor. Det er flere forhold som bidrar til nedgangen. Underliggende EBITDA er redusert med 432 mill. kr. Driftskapitalen svinger gjennom året og er normalt høyest ved utgangen av året for deretter å synke i 1. halvår. Denne effekten har en positiv virkning på kontantstrømmen fra drift i 1. halvår. I år var denne effekten 134 mill. kr lavere enn i samme periode i fjor. Endelig var det i kontantstrømmen fra drift for hele 2018 en positiv kontanteffekt som følge av ulik bruk av forward- og futureskontrakter. Innen sluttbrukervirksomheten tilbyr Agder Energi ulike forvaltningsprodukter til kundene. Konsernet vil da typisk inngå forwardkontrakter med kundene og sikre disse med futureskontrakter i markedet. Disse to klassene av instrumenter vil ha lik kontantstrøm over tid, men kan variere mellom perioder. I 2018 var det en positiv kontantstrømeffekt fra futureskontraktene i markedet, mens denne delvis er reversert i 1. halvår i år gjennom en negativ kontantstrømeffekt på forwardkontrakter mot kundene.

Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler utgjorde 630 mill. kr (670 mill. kr). Av dette er 47 mill. kr (40 mill. kr) investeringer i nettanlegg som er betalt av kunder. I kontantstrømoppstillingen presenteres investeringene brutto, og kundebetalingene inngår i netto kontantstrøm tilført fra driften. 91 % av investeringene i varige driftsmidler skjedde innenfor segmentene vannkraft og nett.

Netto finanskostnader i halvåret var 193 mill. kr (57 mill. kr). Renter på låneporteføljen var 126 mill. kr (125 mill. kr). Renteinntektene var 11 mill. kr (38 mill. kr). Disagio utgjorde 16 mill. kr (9 mill. kr). Urealisert verdiendring på rentesikrings-

kontrakter var -18 mill. kr (56 mill. kr). Resultat fra investering i tilknyttede selskaper utgjorde -22 mill. kr (-13 mill. kr).

Gjennomsnittlig rentebærende gjeld pr. 1. halvår var 9,5 mrd. kr (9,1 mrd. kr) og gjennomsnittlig rente på låneporteføljen var 2,7 % (2,8 %). Konsernets likviditetsreserve var ved utgangen av halvåret 3,5 mrd. kr (2,8 mrd. kr), i form av ubenyttede lånerammer og bankinnskudd. Agder Energi har i 2. kvartal utvidet lånerammer i bank med 1 mrd. kr. Avtalen har 3 års løpetid med opsjon til forlengelse med 1 + 1 år.

Drifts- og miljøforhold

Ved utgangen av halvåret var det 1 025 (1 196) faste og midlertidige ansatte som til sammen utførte 999 (1 167) årsverk. Reduksjonen skyldes i all hovedsak salget av 51 % av aksjene i Otera Infra i august 2018.

Sykefraværet i 1. halvår var 2,7 % (3,7 %).

I 1. halvår er det registrert 1 (6) arbeidsulykke, og den skjedde i Agder Energi Nett. 1 (3) av hendelsene medførte fravær. Hittil i år er det registrert 39 (43) fraværsdager på grunn av skade. Ulykkestallene gir 12 måneder rullerende H2-verdi (skader med og uten fravær pr. mill. arbeidstimer) på 1,2 (6,1).

Utsiktene fremover

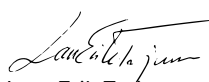
Terminprisene indikerer kraftpriser i 2019 på nivå med spotprisene i 2018.

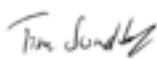
Konsernet hadde pr. 1. halvår en vesentlig lavere vannkraftproduksjon enn på samme tid i fjor, og produksjonen har også vært lavere enn i et normalår. Ved utgangen av halvåret var ressursbeholdningen (vann og snø) omtrent som normalt. Med en normal ressurstillgang fremover forventer Agder Energi en lavere vannkraftproduksjon og energiomsetning i 2019.

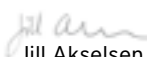
ERKLÆRING FRA STYRET

Vi bekrefter at halvårsregnskapet for perioden 1. januar til 30. juni 2019, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Vi bekrefter også at opplysningene i regnskapet og i halvårsberetningen gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Kristiansand, 21. august 2019
Styret i Agder Energi AS

Lars Erik Torjussen
styreleder

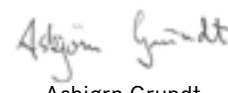

Tine Sundtoft
nestleder

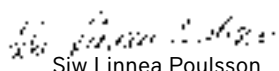

Jill Akselsen
styremedlem

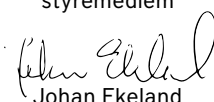

Leif Atle Beisland
styremedlem

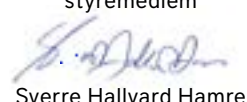

Jon Vatnaland
styremedlem

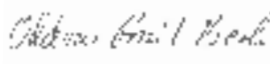

Marit Grimsbo
styremedlem

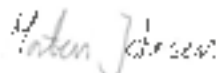

Asbjørn Grundt
styremedlem

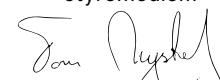

Siw Linnea Poulsson
styremedlem

Johan Ekeland
styremedlem

Sverre Hallvard Hamre
styremedlem

Oddvar Emil Berli
styremedlem

Morten Johnsen
styremedlem

Tom Nysted
konsernsjef

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Energisalg	2 054	2 317	5 583	5 396	12 648
Overføringsinntekter	320	317	662	638	1 313
Andre driftsinntekter	332	397	587	645	1 406
Gevinster og tap fra kraft- og valutakontrakter	-203	-241	-82	-568	-1 387
Sum driftsinntekter	2 503	2 790	6 750	6 111	13 980
Energikjøp	-1 399	-1 584	-3 617	-3 613	-9 012
Overføringskostnader	-94	-86	-198	-177	-339
Andre varekostnader	-195	-238	-353	-388	-766
Lønnskostnader	-237	-235	-473	-500	-974
Avskrivninger og nedskrivninger	-172	-157	-333	-309	-659
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	-43	-46	-94	-93	-195
Andre driftskostnader	-205	-252	-417	-456	-1 068
Sum driftskostnader	-2 345	-2 598	-5 485	-5 536	-13 013
Driftsresultat	158	192	1 265	575	967
Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	-10	-11	-22	-13	-9
Finansinntekter	6	34	11	38	77
Urealiserte verdiendringer rentekontrakter	-10	-14	-18	56	67
Finanskostnader	-72	-68	-164	-138	-249
Netto finansposter	-86	-59	-193	-57	-114
Resultat før skattekostnad	72	133	1 072	518	853
Overskuddsskatt	-24	-56	-248	-150	-198
Grunnrenteskatt	-104	-136	-321	-358	-859
Skattekostnad	-128	-192	-569	-508	-1 057
Resultat etter skattekostnad	-56	-59	503	10	-204
Herav minoritetens andel	3	-16	5	-18	-6
Herav majoritetens andel	-59	-43	498	28	-198

TOTALRESULTAT

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Resultat etter skattekostnad	-56	-59	503	10	-204
Andre inntekter og kostnader					
Kontantstrømsikring	-17	-3	-33	5	11
Valutaomregningsdifferanser	-2	-3	1	-7	-14
Skatteeffekt	3	1	7	-1	-5
Sum poster som vil kunne reverseres over resultatet	-16	-5	-25	-3	-8
Estimatavvik pensjoner	0	0	0	0	-312
Skatteeffekt	0	0	0	0	92
Sum poster som ikke vil reverseres over resultatet	0	0	0	0	-220
Sum andre inntekter og kostnader	-16	-5	-25	-3	-228
Totalresultat	-72	-64	478	7	-432
Herav minoritetens andel	3	-15	7	-15	-4
Herav majoritetens andel	-75	-49	471	22	-428

OPPSTILLING AV FINANSIELL STILLING

(Beløp i mill. kr)	30.06.19	30.06.18	2018
Utsatt skattefordel	406	406	450
Immaterielle eiendeler	322	344	326
Varige driftsmidler	15 731	14 736	15 171
Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	103	26	95
Derivater	739	575	834
Andre finansielle anleggsmidler	1 210	1 423	1 508
Sum anleggsmidler	18 511	17 510	18 384
Varelager	92	30	158
Fordringer	2 062	2 015	3 511
Derivater	565	226	180
Betalingsmidler	112	260	383
Sum omløpsmidler	2 831	2 531	4 232
SUM EIENDELER	21 342	20 041	22 616
Innskutt egenkapital	1 907	1 907	1 907
Opptjent egenkapital	1 476	2 047	1 592
Minoritetsinteresser	29	14	27
Sum egenkapital	3 412	3 968	3 526
Utsatt skatt	1 279	1 095	1 227
Avsetning for forpliktelser	1 987	1 931	2 010
Derivater	911	740	1 148
Langsiktig rentebærende gjeld	8 417	7 688	7 603
Sum langsiktig gjeld	12 594	11 454	11 988
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 785	1 247	1 657
Betalbar skatt	795	638	1 023
Derivater	803	816	1 111
Annen kortsiktig rentefri gjeld	1 953	1 918	3 311
Sum kortsiktig gjeld	5 336	4 619	7 102
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	21 342	20 041	22 616

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Kontantstrøm fra driften					
Resultat før skattekostnad	73	134	1 073	518	853
Avskrivninger og nedskrivninger	178	156	339	308	659
Urealiserte verdiendringer energi-, valuta- og rentekontrakter	-134	256	-965	513	1 558
Resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	10	11	22	13	9
Gevinst/tap ved salg av virksomhet	0	20	0	20	4
Betalte skatter	-358	-309	-670	-609	-609
Endring kundefordringer	458	372	782	893	-181
Endring leverandørgjeld	-180	-172	-372	-104	474
Endring netto driftskapital, mv.	145	214	49	-187	-718
Netto kontantstrøm tilført fra driften	192	682	258	1 365	2 049
Investeringsaktiviteter					
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-334	-323	-583	-630	-1 397
Investeringer i varige driftsmidler betalt av kunder	-28	-21	-47	-40	-92
Kjøp av virksomhet/finansielle investeringer	-20	0	-29	-9	-94
Netto endring i utlån	-3	107	-5	105	165
Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	249	0	249	248
Salg av virksomhet/finansielle investeringer	0	0	0	0	68
Netto kontantstrøm benyttet til investeringsaktiviteter	-385	12	-664	-325	-1 102
Finansieringsaktiviteter					
Opptak av ny langsiktig gjeld	500	500	1 150	950	1 424
Nedbetaling av langsiktig gjeld	-16	-545	-713	-702	-961
Netto endring kortsiktig gjeld	58	-1	290	-481	-480
Betalt utbytte	-592	-608	-592	-608	-608
Netto kontantstrøm benyttet til finansieringsaktiviteter	-50	-654	135	-841	-625
Netto endring i betalingsmidler	-243	40	-271	199	322
Betalingsmidler ved periodens begynnelse	355	220	383	61	61
Betalingsmidler ved periodens utgang	112	260	112	260	383

EGENKAPITALOPPSTILLING

(Beløp i mill. kr)	Innskutt egenkapital	Kontantstrømsikring	Valutaomregningsdifferanser	Tilbakeholdt resultat	Sum majoritet	Minoritetsinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.18	1 907	-100	8	2 716	4 531	34	4 565
Årets resultat	0	0	0	-198	-198	-6	-204
Andre inntekter og kostnader	0	6	-15	-220	-229	1	-228
Utbetalt utbytte	0	0	0	-606	-606	-2	-608
Andre egenkapitalendringer	0	0	0	1	1	0	1
Egenkapital 31.12.18	1 907	-94	-7	1 693	3 499	27	3 526
Egenkapital 01.01.19	1 907	-94	-7	1 693	3 499	27	3 526
Resultat hittil i år	0	0	0	498	498	5	503
Andre inntekter og kostnader	0	-26	-1	0	-27	2	-25
Utbetalt utbytte	0	0	0	-592	-592	0	-592
Andre egenkapitalendringer	0	0	0	5	5	-5	0
Egenkapital 30.06.19	1 907	-120	-8	1 604	3 383	29	3 412

SEGMENTENE

DRIFTSINNTEKTER

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	356	937	1 454	2 061	3 703
Nett	343	350	736	644	1 358
Kraftforvaltning	1 311	1 384	3 254	3 121	7 693
Marked	550	661	1 152	1 222	2 434
Morselskap/annet/elimineringer	-95	-395	-273	-586	-592
Sum	2 463	2 937	6 323	6 461	14 596
Justeringer til IFRS, se note 1	40	-147	428	-350	-616
Inntekter IFRS	2 504	2 790	6 751	6 111	13 980

DRIFTSRESULTAT

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	162	519	781	1 311	2 358
Nett	18	44	75	7	16
Kraftforvaltning	-25	-54	-41	-82	-111
Marked	35	33	65	52	95
Morselskap/annet/elimineringer	-19	-36	-43	-79	-103
Sum	171	505	836	1 208	2 255
Justeringer til IFRS, se note 1	-12	-313	430	-633	-1 289
Driftsresultat IFRS	159	193	1 266	575	967

RESULTAT ETTER SKATT

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Vannkraft	29	203	214	550	950
Nett	-5	17	21	-29	-41
Kraftforvaltning	-32	-43	-50	-69	-116
Marked	13	19	30	28	67
Morselskap/annet/elimineringer	-25	-17	-53	-61	-92
Sum	-20	178	162	420	767
Justeringer til IFRS, se note 1	-38	-217	345	-392	-972
Resultat etter skatt IFRS	-59	-39	507	28	-204

NOTER TIL KVARTALSREGNSKAPET

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Agder Energi-konsernet er utarbeidet i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU. Det er benyttet samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i årsregnskapet for 2018, med unntak av implementeringen av IFRS 16 Leieavtaler.

IFRS 16 Leieavtaler

Agder Energi implementerte IFRS 16 med virkning fra 1. januar 2019. Standarden gjelder regnskapsføring av leieavtaler.

IFRS 16 erstatter IAS 17 Leieavtaler og er tatt i bruk av Agder Energi fra og med 01.01.2019. Standarden angir prinsippene for innregning, måling, presentasjon og noteopplysninger for leiekontrakter. Standarden er kun aktuell for Agder Energi som leietaker. IFRS 16 krever at alle leiekontrakter behandles etter én modell, tilsvarende den som finnes for finansiell leasing under IAS 17. Unntak gjelder for leieavtaler av eiendeler med lav verdi og leiekontrakter med kortere varighet enn 12 måneder. Ved starten av leieperioden vil leietaker innregne en forpliktelse til å gjøre betalinger på leasingkontrakten og en eiendel som representerer retten til å bruke den leasede eiendelen. Leietaker må regnskapsføre en rentekostnad på forpliktelsen og avskrive eiendelen.

IFRS 16 er implementert ved å anvende modifisert retrospektiv metode. Dette innebærer at sammenligningstillene ikke vil bli omarbeidet. Agder Energi har anvendt unntaket i standarden som muliggjør å videreføre tidligere vurdering av identifisering av leieavtaler. På overgangstidspunktet er eiendelen målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen. Forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger utgjorde uvesentlige beløp på implementeringstidspunktet. Alle innregnede leieavtaler har gjenværende varighet på mindre enn 10 år på implementeringstidspunktet. Balanseførte leieavtaler gjelder bygg, biler og maskiner. Virkningen av implementeringen på ulike regnskapslinjer er vist i tabellen nedenfor:

Balanseeffekter av IFRS 16

(Tall i mill. kr)	31.12.2018	Effekt av IFRS 16	01.01.2019
Varige driftsmidler	15 171	262	15 433
Egenkapital	3 526	0	3 526
Langsiktig rentebærende gjeld	7 603	215	7 818
Kortsiktig rentebærende gjeld	1 657	47	1 704

Resultateffekter av IFRS 16

(Tall i mill. kr)	Resultat pr. 2. kv. 2019 uten IFRS 16	Effekt av IFRS 16	Resultat pr. 2. kv. 2019
Avskrivninger	-311	-22	-333
Andre driftskostnader	-441	24	-417
Finanskostnader	-161	-3	-164
Nettoeffekt, resultat før skatt		-1	

Regnskapsprinsipper i segmentene

For mor- og datterselskapene avlegges regnskapene etter god regnskapsskikk (GRS). Det er også GRS-prinsipper som benyttes i den interne ledelsesrapporteringen, og segmentene er presentert etter GRS-prinsipper i kvartalsrapporten. Tabellen nedenfor viser effekten av forskjeller i regnskapsprinsipper i segmentrapporteringen og IFRS.

Avstemming fra segmentene til rapporterte IFRS-tall

(Beløp i mill. kr)	2. kvartal		1. halvår		Året
	2019	2018	2019	2018	2018
Energisalg 1)	248	91	527	142	653
Mer-/mindreinntekt i nettvirksomheten 2)	-13	3	-26	71	105
Kraft- og valutakontrakter	-202	-241	-81	-568	-1 387
Andre forskjeller	8	0	8	6	13
Korreksjon inntekter	40	-147	428	-350	-616
Av- og nedskrivning goodwill/badwill	5	-2	4	-3	6
Energikjøp 1)	-47	-163	5	-280	-660
Annet	-10	0	-6	0	-19
Korreksjon driftsresultat	-12	-313	430	-633	-1 289
Urealiserte verdiendringer rente	-10	-14	-18	56	67
Andre finansposter	-1	-12	-23	-17	14
Skatteeffekt av korreksjoner	-15	122	-44	202	236
Korreksjon resultat etter skatt	-38	-217	345	-392	-972

1) Effektene som gjelder energisalg og energikjøp er i hovedsak knyttet til resultateffekter av finansielle sikringskontrakter som presenteres som energisalg og -kjøp etter GRS-prinsipper og som gevinster og tap på kraft- og valutakontrakter under IFRS.

2) Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) regulerer nettselskapenes inntekter gjennom fastsettelse av en årlig inntektsramme. Nettselskapet fastsetter nettleien til kundene med utgangspunkt i den tildelte inntektsrammen og forventet levert volum av elektrisk kraft. Ved ulikheter mellom faktisk og forventet volum, vil det beregnes en mer- eller mindreinntekt som utgjør differansen mellom avregnede nettinntekter og tillatte inntekter (inntektsrammen). Denne differansen blir i presentasjonen av nett behandlet som henholdsvis gjeld eller fordringspost, og det er årets inntektsramme som resultatføres. I konsernregnskapet, både IFRS-resultatet og IFRS underliggende resultat, kvalifiserer ikke mer- eller mindreinntekten som balansepost, og det er avregnede inntekter som resultatføres.

NOTE 2 Segmentene

De operative segmentene presenteres i samsvar med rapportering til konsernledelsen. Segmentrapporteringen blir brukt av Agder Energis ledelse for å vurdere utviklingen og å allokere ressurser til de ulike virksomhetsområdene. Se side 12 for resultatoppstillinger.

NOTE 3 Spesifikasjon av urealiserte verdiendringer

Tabellen nedenfor spesifiserer hvordan urealiserte verdiendringer påvirker konsernets rapporterte resultat:

(Beløp i mill. kr)	1. halvår 2019			1. halvår 2018			2018		
	Urealiserte	Realiserte	Totalt	Urealiserte	Realiserte	Totalt	Urealiserte	Realiserte	Totalt
Innebygde derivater	-119	0	-119	-203	0	-203	77	0	77
Øvrige kraft- og valuta- kontrakter	578	-540	37	-485	120	-365	-1 434	-30	-1 464
Sum gevinster og tap kraft- og valutakontrakter	459	-540	-81	-688	120	-568	-1 357	-30	-1 387
Urealiserte verdiendringer rentekontrakter	-18			56			67		
Effekt av urealiserte verdiendringer i resultat før skatt	441			-632			-1 290		
Skatteeffekt av urealiserte verdiendringer									
Overskuddsskatt	-97			143			276		
Grunnrenteskatt*	40			67			-35		
Sum	-57			210			241		
Effekt av urealiserte verdiendringer i resultat etter skatt	384			-422			-1 049		

*Gjelder kun innebygde derivater

NOTE 4 Skattekostnad

	1. halvår 2019		1. halvår 2018		2018	
	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt	Beløp i mill. kr	% av resultat før skatt
Forventet overskuddsskatt 22 % (2018: 23 %)	236	22 %	119	23 %	196	18 %
Effekt av ikke-balanseført utsatt skattefordel	9	1 %	23	5 %	30	3 %
Permanente forskjeller og skattesatsforskjeller	4	0 %	7	1 %	-29	-3 %
Kostnad overskuddsskatt	248	23 %	150	29 %	198	18 %
Kostnad grunnrenteskatt	321	30 %	358	69 %	859	80 %
Skattekostnad totalt	569	53 %	508	98 %	1 057	99 %

Konsernets effektive skattesats i 1. halvår er på 53 %. Effektiv skattesats er følsom for resultatføring av verdiendringer på sikringskontrakter. Nedgangen i effektiv skattesats skyldes inntektsføring av verdiendringer på sikringskontrakter som kun beskattes med overskuddsskatt. I samme periode i fjor ble det kostnadsført verdiendringer på sikringskontraktene som da bidro til en økning i den effektive skattesatsen.

NOTE 5 Endring i rentebærende gjeld

Tabellen nedenfor spesifiserer utviklingen i konsernets rentebærende gjeld hittil i år:

(Beløp i mill. kr)	2019	2018
Rentebærende gjeld 01.01.	9 260	9 240
Opptak av ny langsiktig gjeld (med kontanteffekt)	1 150	950
Nedbetaling av langsiktig gjeld (med kontanteffekt)	-713	-702
Netto endring kassekreditt og øvrig kortsiktig gjeld (med kontanteffekt)	290	-481
Valutaeffekter (uten kontanteffekt)	-56	-65
Verdjustering fra virkelig verdi-sikring (uten kontanteffekt)	9	-7
Effekt av implementering av IFRS 16, se note 1	262	0
Rentebærende gjeld 30.06.	10 202	8 935

NOTE 6 Alternative resultatmål (APM)

Agder Energis konsernregnskap er utarbeidet i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS). Alternative resultatmål blir benyttet for å gi relevant tilleggsinformasjon til det avlagte IFRS-regnskapet ved å justere for effekter som ikke anses å være en del av periodens underliggende resultat. Bruk av alternative resultatmål for bedre å reflektere den underliggende verdiskapingen, vil gjøre det enklere å sammenligne resultater og kontantstrømmer over tid. De alternative resultatmålene er definert, beregnet og brukt på en konsistent og transparent måte over tid.

De alternative resultatmålene blir brukt i den interne ledelses- og styringsoppfølgingen, og i mai 2018 besluttet også de kommunale majoritetseierne i Agder Energi at utbyttepolitikken for årene 2018 – 2020 skal beregnes med utgangspunkt i foregående års underliggende IFRS-resultat.

Agder Energis alternative resultatmål:

- *Underliggende driftsinntekter:* Driftsinntekter +/- justeringer beskrevet under
- *EBITDA:* Driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger
- *Underliggende EBITDA:* EBITDA +/- justeringer beskrevet under
- *Underliggende driftsresultat:* Driftsresultat +/- justeringer beskrevet under
- *Underliggende resultat etter skatt:* Resultat etter skatt +/- justeringer beskrevet under

Justeringer som gjøres for å fastsette konsernets underliggende driftsinntekter, EBITDA, driftsresultat og resultat etter skatt:

1. +/- Endringer i urealiserte verdier av kraft- og valutakontrakter samt rentekontrakter til virkelig verdi og av valutalån.

Agder Energi har et betydelig volum av avtaler som måles til virkelig verdi under IFRS. I stor grad gjelder dette finansielle kontrakter som er inngått med mål om å sikre verdien av fremtidig kraftproduksjon. Fremtidig produksjon resultatføres først når den skjer. Løpende verdiendringer på de finansielle kontraktene holdes utenfor underliggende resultat og inngår først når de realiseres. Dermed blir det konsistens mellom når sikringsinstrument og sikringsobjekt inngår i det underliggende resultatet. Det gir mer stabilitet i resultatet og en mer riktig fremstilling av hvordan Agder Energi har prestert i rapporteringsperioden. Endringer i virkelig verdi av erstatningskraftavtaler og andre avtaler regnskapsført til virkelig verdi holdes også utenfor underliggende resultat. Endringer i markedsverdier for konsernets tradingporteføljer inngår imidlertid i det underliggende resultatet.

I underliggende driftsinntekter, EBITDA og driftsresultat inngår før skatt effekt av urealiserte verdiendringer av kraft- og valutakontrakter og av valutalån.

I underliggende resultat etter skatt inngår etter skatt effekt av urealiserte verdiendringer av kraft- og valutakontrakter og av valutalån. I tillegg inngår etter skatt effekt av urealiserte verdiendringer på rentekontrakter.

2. +/- Vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet

Det justeres for vesentlige gevinster eller tap ved salg av virksomhet eller eierandeler i virksomhet siden disse ikke anses å være en del av den underliggende verdiskapingen i perioden. Vesentlige gevinster eller tap innebærer salg av virksomhet eller eierandeler i virksomhet som har en effekt på resultat etter skatt på 25 mill. kr eller mer i løpet av et regnskapsår. Flere poster anses som vesentlige, selv om de enkeltvis utgjør mindre enn 25 mill. kr, dersom de samlet sett overstiger 50 mill. kr i løpet av et regnskapsår. Ved salg av virksomhet presenteres gevinst eller tap som henholdsvis annen driftsinntekt eller annen driftskostnad. Gevinst eller tap ved salg av andeler i virksomhet, som ikke kontrolleres av Agder Energi, presenteres under finansposter.

I underliggende driftsinntekter, EBITDA og driftsresultat inngår før skatt effekt av gevinst eller tap ved salg av virksomhet.

I underliggende resultat etter skatt inngår etter skatt effekt av gevinst eller tap ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet som ikke kontrolleres av Agder Energi.

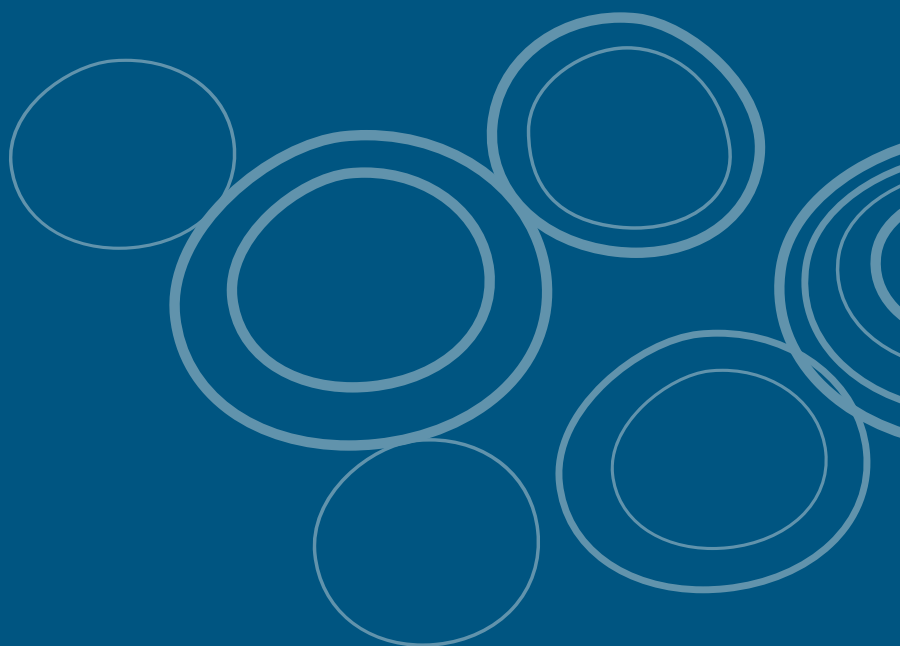
3. +/- Endring i utsatt skattefordel fra negativ grunnrenteinntekt til fremføring på kraftstasjonene

Regnskapsreglene krever at den fremtidige skattebesparelsen som negativ grunnrenteinntekt til fremføring representerer, skal regnskapsføres som en eiendel i balansen. Agder Energi har operasjonalisert dette kravet ved å balanseføre beregnet verdi av spart skatt de neste 10 årene. Beregningen er blant annet svært sensitiv for endringer i kraftpris i euro og eurokurs. Balanseført verdi av denne kalkulatoriske regnskapsposten er nesten fullt ut styrt av eksogene forhold som kraftpris og eurokurs, og resultatførte estimatendringer sier derfor ikke noe om periodens underliggende verdiskaping.

Justeringen inngår i underliggende resultat etter skatt.

(Beløp i mill. kr)	1. halvår		Året
	2019	2018	2018
Driftsinntekter IFRS	6 751	6 111	13 980
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-459	688	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	0	-26
Driftsinntekter underliggende	6 291	6 799	15 312
Driftsresultat IFRS	1 265	575	967
Av- og nedskrivninger	333	309	659
EBITDA IFRS	1 599	884	1 626
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-459	688	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	0	-26
EBITDA underliggende	1 139	1 572	2 957
Driftsresultat IFRS	1 265	575	967
Urealiserte verdiendringer, kraft og valuta	-459	688	1 357
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	0	-26
Driftsresultat underliggende	807	1 263	2 298
Resultat etter skatt IFRS (majoritetens andel)	498	28	-198
Endring i urealiserte verdier etter skatt (se note 3)	-384	422	1 049
Endring i utsatt skatt vedr. negativ grunnrenteinntekt til fremføring	31	19	49
Vesentlige gevinster ved salg av virksomhet eller andeler i virksomhet	0	0	-26
Underliggende resultat etter skatt (majoritetens andel)	144	469	874

God kraft. Godt klima.

Agder Energi
Postboks 603 Lundsiden, 4606 Kristiansand
Besøksadresse hovedkontor: Kjøita 18, 4630 Kristiansand
Telefon: 38 60 70 00
Organisasjonsnummer: NO 981 952 324